

Undervisning kateterbruk

12.11.25

Uroterapeut Marianne Lien Hestad, Førde sentralsjukehus

Blæreanatomi

- Blæra er ein muskel
- To funksjoner: lagre urin og tømme urin
- Normal blærekapasitet ca. 300-400 ml (meir om morgonen)
- Vannlatning 5-7 ganger/døgn
- Anbefalt væskeinntak: ca. to liter/døgn før ca. kl 18-19
- To nyrer som lager urin heile døgnet

A large orange circle on the left side of the slide, partially cut off by the edge.

Faktorer som påvirker vannlatning

Avløpshinder:

Forstørra prostata (BPH), forsnevring på urinrør (striktur), forstyrrelser av lukkemuskel inn til blæra (nevrologiske sykdom/traumer)

Nedsatt blæresammentrekking:

Nevrologiske skader/sykdom, medisinar, kirurgiske inngrep, overstrekk av blæra

A blue dashed line in the bottom right corner, consisting of several short, curved segments.

SIK = steril intermitterende kateterisering (ved sjukehus/institusjon)

- Steril prosedyre
- Vaskesett/katetersett
- NaCl 9 mg/ml
- Sterile hansker
- Eingangskateter
- Urinflaske

RIK = rein intermitterende kateterisering (sjølvkateterisering/heimesjukepleie)

- Rein prosedyre
- Vaske seg nedentil (normal nedentilhygiene) ein gang om dagen og etter avføring
- Vaske seg på hendene med såpe og vatn både før og etter RIK
- Eingangskateter, tømme rett i toalettet

Når skal man
engangskateterisere?

Blæra bør ikkje innehalde meir enn
ca. 400 ml mellom kvar tømning
på dagtid.

Klarer pasienten å tisse noko sjølv?

Dersom ingen spontan
vannlatning, SIK etter klokka kvar
3.-4. time på dagtid, ikkje om
natta.

Permanent kateter (KAD)

- Kateter som ligg inne i blæra heile tida, kobla til ein pose
- Holdes på plass i blæra ved hjelp av ein ballong fylt med 10 ml sterilt vatn
- Blæra har ingen funksjon, får ikkje fylt seg opp/trukket seg saman
- Infeksjonsfare!!
- Plager i form av smerter, urinlekkasje via slangen, lukt, tap av blærefunksjon
- Unngå KAD dersom mulig

Kateterbegrep

- Eingangskateter (til SIK/RIK)
- Tovegskateter (permanent kateter/KAD)
- Trevegskateter (skyllekateter)
- Pyelostomikateter (gjennom huda rett inn i eit nyre)
- Suprapubiskateter (tovegskateter gjennom magen inn i blæra)

Ulike typer engangskateter

- Kommunane har kateter på anbud
- Ferdig fukta kateter, klare til bruk
- Ch = cherriere, tjukkelsen på kateteret
- Kvinner Ch 12-14
- Menn Ch 14-16
- Nelaton = rett kateter
- Tiemann = bøy på tuppen (til menn)
- Fleksibelt = kule på tuppen (til menn)

Prosedyre
SIK

- [VAR Healthcare - Portal](#)
-